

K E N D E L S E

Remmer A/S
(advokat Tina Braad, Århus)

mod

Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S
(advokat Christian Gregersen, København)

Ved udbudsbekendtgørelse 2008/S 248-330748 af 18. december 2008 udbød Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S som offentligt udbud efter direktiv 2004/18/EF om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter (Udbudsdirektivet) en rammeaftale angående varekøb, herunder som et delelement af den samlede rammeaftale visse tjenesteydelser, inden for tryk og kommunikation til statslige, regionale og kommunale myndigheder m.fl., der er tilsluttet Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S. Den udbudte rammeaftale indeholdt følgende 5 delaftaler:

- Delaftale 1 PR- og kommunikationsydelser
- Delaftale 2 Reklamebureauydelser
- Delaftale 3 Visuel Kommunikation og identitet
- Delaftale 4 Tryk og efterbehandling
- Delaftale 5 Kopi, print, storformat

Denne klagesag vedrører delaftale 3 og delaftale 4.

Ved udløbet af fristen for afgivelse af tilbud den 2. februar 2009 var der vedrørende delaftale 3 indgivet 131 tilbud, som kunne tages i betragtning. Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S besluttede den 26. februar 2009 at indgå kontrakt med 25 af tilbudsgiverne pr. region.

Vedrørende delaftale 4 var der 66 tilbud, som kunne tages i betragtning. Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S besluttede den 26. februar 2009 at indgå kontrakt med 10 af tilbudsgiverne pr. region.

Der blev i perioden frem til og med den 30 marts 2009 indgået kontrakt med de tilbudsgivere, der havde fået tildelt ordrerne vedrørende delaftale 3 og 4. Kontrakterne trådte i kraft den 1. april 2009.

Den 15. september 2009 indgav klageren, Remmer A/S, klage til Klagenævnet for Udbud over indklagede, Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S. Klagen har været behandlet på et møde den 15. februar 2010.

Klageren har nedlagt følgende påstande:

Påstand 1

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved for så vidt angår delaftale 3 »Visuel kommunikation og design« at have fastlagt og anvendt underkriteriet »CV« til tildelingskriteriet det økonomisk mest fordelagtige tilbud, uanset at underkriteriet »CV«, ikke er forbundet med kontraktens genstand, og ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Påstand 2

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved for så vidt angår delaftale 3 »Visuel kommunikation og design« at have fastlagt og anvendt delkriteriet »Omfang af egenproduktion« til underkriteriet »Kompetencemæssig bredde«, uanset at delkriteriet »Omfang og egenproduktion« ikke er forbundet med kontraktens genstand, og ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Påstand 3

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede har handlet i strid med gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 ved at anføre antallet af leverandører pr. region forskelligt i udbudsbekendtgørelsen og

udbudsbetingelserne (powerpointpræsentationen), idet antallet af leverandører pr. region i udbudsbekendtgørelsen er anført til 20-30 leverandører og i udbudsbetingelserne til 15-25 leverandører.

Påstand 4 a

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved for så vidt angår delaftale 3 »Visuel kommunikation og design« at have fastlagt »Pris« og »Rabat« som selvstændige underkriterier, selvom disse kriterier ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Påstand 4 b

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved for så vidt angår delaftale 4 »Tryk og efterbehandling« at have fastlagt »Pris« og »Rabat« som selvstændige underkriterier, selvom disse kriterier ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Påstand 4c (subsidiær til påstand 4 b)

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved for så vidt angår delaftale 4 »Tryk og efterbehandling« at have fastlagt og anvendt delkriteriet »Rabatter på tryksager, der ikke er omfattet af C3-C30« til underkriteriet »rabat«, uanset at delkriteriet »Rabatter på tryksager, der ikke er omfattet af C3-C30« ikke er forbundet med kontraktens genstand, og ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Påstand 5

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved, for så vidt angår delaftale 4 »Tryk og efterbehandling« at have fastlagt og anvendt delkriteriet »Omfang af egenproduktion« til underkriteriet »Kompetencemæssig bredde«, uanset at delkriteriet »Omfang af egenproduktion« ikke er forbundet med kontraktens genstand, og ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Påstand 6

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved, for så vidt angår delaftale 4 »Tryk og efterbehandling« at have fastlagt og anvendt delkriteriet »Miljømæssig kompetence« til underkriteriet »Kompetencemæssig bredde«, uanset at delkriteriet »Miljømæssig kompetence« ikke er forbundet med kontraktens genstand, og ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Påstand 7

Klagenævnet skal konstatere, at indklagede har handlet i strid med Udbudsdirektivets artikel 41, stk. 2, og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 ved ikke at oplyse om de karakteristika i de vindende tilbudsgiveres tilbud, der medførte, at disse tilbud blev vurderet som værende bedre end klagerens tilbud, uanset at klageren den 4. maj 2009 anmodede herom.

Påstand 8

Klagenævnet skal annullere indklagedes tildelingsbeslutninger af 26. februar 2009 vedrørende delaftale 3 »Visuel kommunikation og design«.

Påstand 9

Klagenævnet skal annullere indklagedes tildelingsbeslutninger af 26. februar 2009 vedrørende delaftale 4 »Tryk og efterbehandling«.

Påstand 10

Klagenævnet skal konstatere, at ordregivende myndigheder, der foretager anskaffelser, som skal udbydes efter Udbudsdirektivet, ikke i medfør af Udbudsdirektivets artikel 11, stk. 2, in fine, vil kunne anses for at have overholdt bestemmelserne i Udbudsdirektivet, hvis de benytter delaftale 3 »Visuel kommunikation og design«.

Påstand 11

Klagenævnet skal konstatere, at ordregivende myndigheder, der foretager anskaffelser, som skal udbydes efter Udbudsdirektivet, ikke i medfør af Udbudsdirektivets artikel 11, stk. 2, in fine, vil kunne anses for at have

overholdt bestemmelserne i Udbudsdirektivet, hvis de benytter delaftale 4 »Tryk og efterbehandling«.

Klageren har forbeholdt sig senere at nedlægge påstand om erstatning.

Indklagede har nedlagt påstand om, at klagen ikke tages til følge.

Oplysningerne i sagen

Udbuddet blev foretaget, efter at indklagede den 4. december 2008 havde annulleret et tidligere iværksat udbud vedrørende de pågældende delaftaler.

Udbudsbekendtgørelse og udbudsbetingelser

Ifølge udbudsbekendtgørelsen af 18. december 2008 kunne tilbudsgiverne byde på én eller flere af de udbudte delaftaler.

Af udbudsbekendtgørelsen fremgår blandt andet:

» IV.2) TILDELINGSKRITERIER

...

...det økonomisk mest fordelagtige bud vurderet på grundlag

...

de kriterier, der er anført i specifikationerne, opfordringen til at afgive bud eller til at forhandle eller i det beskrivende dokument

...

VI.3) Yderligere oplysninger ...

Afgivelse af tilbud kan kun ske elektronisk via en særlig hjemmeside, der indeholder de nedennævnte spørgeskemaer samt de fornødne faciliteter til den elektroniske afgivelse af virksomhedens tilbud.

...

Virksomheder, der ønsker at afgive tilbud, skal udfylde de særlige spørgeskemaer i Pdf-format, der indeholder den konkrete og detaljerede udformning af de krævede oplysninger samt oplysninger om kravene til dokumentation.

...

Tildelingskriterier der anvendes i udbuddet for alle delaftaler er økonomisk mest fordelagtige bud.

Der påtænkes indgået kontrakt med følgende antal leverandører.

...

Delaftale 3 Regional delaftale:

Region Nordjylland: 20-30 leverandører

Region Midtjylland: 20-30 leverandører

Region Syddanmark: 20-30 leverandører

Region Sjælland: 20-30 leverandører

Region Hovedstaden: 20-30 leverandører

Delaftale 4 Regional delaftale:

Region Nordjylland: 5-10 leverandører

Region Midtjylland: 5-10 leverandører

Region Syddanmark: 5-10 leverandører

Region Sjælland: 5-10 leverandører

Region Hovedstaden: 5-10 leverandører

...«

Indklagede orienterede ved e-mail af 19. december 2009 de virksomheder, der havde udtrykt interesse for at deltage i det annullerede udbud, om det nye udbud.

Af mailen fremgår blandt andet:

» ...

Nyt udbudsmateriale

For at være med i udbuddet kræver det en registrering i SKI's udbudssystem. Da det er en ny proces, skal alle interesserede tilbudsgivere registrere sig igen

...

Udbudsmaterialet består af spørgeskemaer, der er stort set fuldstændig identiske med tidligere mht. generelle tilbudsgiverspørgsmål, produktspecifikke spørgsmål (dog minus regionsspecifik aktionstid), tro- og love erklæring og konsortiers fællessekretariat.

...«

Mailen var vedlagt en powerpointpræsentation benævnt »Intro til SKI-aftale 04.11 Tryk og kommunikation«. Denne præsentation indgik endvidere som en del af de udbudsbetingelser, som skulle hentes elektronisk, og som i øvrigt for enkeltstående virksomheder bestod af:

- Generelle vilkår for tilbudsafgivelse
- Kundeliste 2008
- Generelle tilbudsgiverspørgsmål
- Tro og love
- Produktspecifikke spørgsmål Delaftale ...[5 dokumenter vedrørende hver af de 5 delaftaler]
- Rammekontrakt med kontraktbilag 1-4, 6-9 og 11.

Af powerpointpræsentationen fremgik - i modsætning til udbudsbekendtgørelsen oplysning om 20 – 30 leverandører pr. region - at der for så vidt angik delaftale 3 forventedes indgået aftale med 15-25 leverandører pr. region. Om delaftale 4 blev det angivet, at der forventedes indgået aftale med 5-10 leverandører pr. region, det vil sige samme antal, som fremgik af udbudsbekendtgørelsen.

Delaftale 3 blev i præsentationen angivet at vedrøre:

- »
 - Strategisk funderet udvikling af visuel kommunikation og identitetsudtryk
 - Design af grundelementer som logo, skifter og principper
 - Udarbejdelse af designmanualer på tryk eller elektronisk
 - Motion graphics
 - Grafiske løsninger til f.eks. tryksager, publikationer og websites
 - Præsentationsmaterialer, billedbehandling, illustrationer og foto
 - Prepress og dtp«

Delaftale 4 blev angivet at vedrøre:

- »
 - Produktion af brochurer, pjecer, tidsskrifter, bøger, kuverter, brevpapir, visitkort etc.
 - Alle former for trykning uanset metode (offset, rotation, serigrafi, digital)
 - Alle former for efterbehandling

(falsning, hæftning, udstansning, lakering etc.)

- Rådgivning om trykning og distribution i forbindelse hermed
- Prepress«

I powerpointpræsentationen anførtes endvidere om tildelingskriterier:

- » Tildelingskriterier
- Timepriser
 - Priser på specifikke opgavetilbud
 - Rabat
 - CV
 - Kompetencemæssig bredde

Vægtning af tildelingskriterier

	Beskrivelse af Delaftale	Timepriser:	Priser på specifikke opgavetilbud	Rabat	CV:	Kompetencemæssig Bredde	Total
Delaftale 1	PR- og kommunikations-ydelser	35%		15%	15%	35%	100%
Delaftale 2	Reklamebureau-ydelser	35%		15%	15%	35%	100%
Delaftale 3	Visuel kommunikation og identitet	35%		15%	15%	35%	100%
Delaftale 4	Tryk og efterbehandling		45%	20%		35%	100%
Delaftale 5	Kopi, print, storformat		45%	20%		35%	100%

...«

I de Generelle vilkår for tilbudsangivelse var det blandt andet anført:

»...

3. Følgegruppe

Til at rådgive og bistå SKI ved gennemførelsen af dette udbud, er der etableret en følgegruppe bestående af repræsentanter fra en række offentlige kunder med et stort indkøbsvolumen.

Følgegruppen i forbindelse med udbuddet

...

Følgegruppen har forpligtet sig til at anvende den kommende rammekontrakt. Det samlede forpligtende volumen udgør ca. 50 mio. kr. p.a. Dette vil sige, at kunderne på forhånd har sagt ja til, at de vil anvende en eller flere af de kommende valgte leverandører efter kontraktindgåelsen, under forudsætning af, at kontrakten er økonomisk fordelagtig i forhold til eksisterende aftaler. Udover den volumen følgegruppen har forpligtet sig til at købe for over aftalen, har følgegruppen en historisk volumen på rammeaftalen på 120 mio. kr.

...

5. Generelt om udbudsgrundlaget

...

Det samlede udbudsmateriale, jf. menupunktet »**Udbudsmateriale**«, består af filerne indlagt under »**Dokumenter til gennemlæsning**«, samt filerne indlagt under den relevante leverandørkategori, dvs. under henholdsvis »**Dokumenter til udfyldelse enkeltstående virksomhed**« eller »**Dokumenter til udfyldelse konsortium virksomhed**«. Desuden kan man under punktet »**Rammekontrakt dokumenter**« finde kontrakt og bilag.

De forhold, SKI ønsker besvaret, og som dermed skal udgøre tilbuddet, består af besvarelse af samtlige de under den relevante leverandørkategori indlagte spørgeskemaer, bilagt det i spørgeskemaerne efterspurgte bilags- og dokumentationsmateriale.

...

14. Tilbudsvurderingen

Vurderingen af tilbuddet vil ske ud fra det i udbudsbekendtgørelsen pkt. IV.21.1 nævnte tildelingskriterium [»det økonomisk mest fordelagtige bud«] på grundlag af de anførte delkriterier med tilhørende vægtningsfaktorer.

En nærmere beskrivelse af den tilgrundliggende tilbudsevalueringemetodik fremgår af nærværende bilag 2.

Det konkrete detaljerede indhold af de enkelte delkriterier fremgår af udbudsmaterialets dokumenter, jf. menupunktet »**Udbudsmateriale**«.

...«

I bilag 2 til de Generelle vilkår for tilbudsangivelse blev anført følgende evalueringsmodeller vedrørende delkontrakt 3 og 4:

»

TILBUDSEVALUERINGEN

Tilbudsevalueringen vil forløbe således:

1. Fem evalueringer, hver med fem regionale tildelinger

- Evaluering af delaftale 1 med efterfølgende regional tildeling.
- Evaluering af delaftale 2 med efterfølgende regional tildeling.
- Evaluering af delaftale 3 med efterfølgende regional tildeling.
- Evaluering af delaftale 4 med efterfølgende regional tildeling.
- Evaluering af delaftale 5 med efterfølgende regional tildeling.

2. De økonomisk mest fordelagtige tilbud

Tildeling sker på grundlag af de set ud fra SKIs synspunkt økonomisk mest fordelagtige tilbud for hver delaftale.

3. Delkriterier, underkriterier og laverekriterier

Til tildelingskriteriet de økonomisk mest fordelagtige tilbud anvendes på alle delaftaler efter nedenfor nævnte delkriterier og underkriterier. Del- og underkriterierne vægtes i procent, som angivet nedenfor.

...

Evalueringsmodel delaftale 3					
Underkriterie			Delkriterie		Resultat
Sprg. B			Pris	35%	Resultat 100 %
Sprg. C			Rabat	15%	
Sprg. D			CV	15%	
Sprg. E1	Omfang af egenproduktion	20%	Kompeten- cemæssig Bredde	35%	
Sprg. E2	Tilbudsgivers kompetencer	80%			
Evalueringsmodel delaftale 4					
Underkriterie			Delkriterie		Resultat
Sprg. B			Pris	45%	Resultat 100 %
Sprg. C			Rabat	20%	
Sprg. D1	Omfang af egenproduktion	20%	Kompeten- cemæssig Bredde	35%	
Sprg. D2	Tilbudsgivers kompetencer	60%			
Sprg. D3	Miljømæssig kompetence	20%			

...«

De spørgsmål, der henvises til i de angivne evalueringsmodeller, var tilbudsgivernes elektroniske besvarelse af de produktspecifikke spørgsmål vedrørende den enkelte delaftale, som dermed også var udtryk for de fastlagte del- og underkriterier.

Af de produktspecifikke spørgsmål til delaftale 3 fremgik, at tilbudsgiverne vedrørende »Delkriterium »Pris«, »Delkriterium - Rabat« »Delkriterium – CV« og »Delkriterium - Kompetencemæssig bredde« skulle oplyse:

»Spørgsmål vedr. delkriterier

B. Delkriterium – Pris

Definition af medarbejderkategori

Medarbejderkategori 1: F.eks. Direktør/Partner

Medarbejderkategori 2: F.eks. Seniorkonsulent/
Grafiker/Designer

Medarbejderkategori 3: F.eks. Projektleder/Supporter
/DtP'er/Grafiker

Medarbejderkategori 4: F.eks. Assistent/Sekretær

Her skal tilbudsgiver overveje mulighed for at udfylde alle felter, alternativt min. 2 felter med timepriser, en sådan prioritering kan give bedre evalueringsresultat. (Se også Kravspecifikation, bilag 1 vedr. Medarbejderkategori 3).

B1. Timepriser – Medarbejderkategori 1: F. eks. Direktør Partner

Anfør i DKK pr. time ekskl. moms – den timepris tilbudsgiver ønsker at byde ind med.

DKK ekskl. moms pr time

B2. Medarbejderkategori 2: F.eks. Seniorkonsulent/Grafiker/Designer

Anfør i DKK pr. time ekskl. moms – den timepris tilbudsgiver ønsker at byde ind med.

DKK ekskl. moms pr time

B3. Medarbejderkategori 3: F.eks. Projektleder/Supporter/DtP'er/Grafiker

Anfør i DKK pr. time ekskl. moms – den timepris tilbudsgiver ønsker at byde ind med.

DKK ekskl. moms pr time

**B4. Medarbejderkategori 4:
F.eks. Assistent/Sekretær**

Anfør i DKK pr. time ekskl. moms – den timepris tilbudsgiver ønsker at byde ind med.

DKK ekskl. moms pr time

B5. Avancetillæg eksternt køb

Anfør i % tilbudsgivers avancetillæg ved køb hos underleverandører (eks. tryk, freelance, prepress etc.)

%

C. Delkriterium – Rabat

C1. Volumenrabat

En koncern (f.eks. et ministerområde, en region, en kommune eller en halvoffentlig virksomhed) kan koordinere og forpligte sit indkøbsvolumen i forhold til én eller få leverandører på en delaftale. Ved at indgå en volumenrabataftale med én eller få leverandører på hver delaftale, kan de derved opnå en ekstra rabat. Enkeltstående enheder i eller udenfor en koncern kan anvende samme mulighed for en ekstra rabat. Volumenrabatten skal gives på den fakturerede omsætning til kunden.

Der tages udgangspunkt i samme volumenrabatskala for alle kunder. (se også bilag 7, Retningslinier for volumenrabat).

Anfør – i procent – den ekstra volumenrabat SKI-kunder opnår, hvis de forpligter sig til at aftage for et beløb inden for et af nedenstående intervaller:

DKK 250.000 -999.999

DKK 1.000.000 - 4.999.999

DKK 5.000.000 – 9.999.999

Over DKK 10.000.000

D. Delkriterium – CV

»Medarbejderkategori 1: F.eks. Direktør/Partner

D1. Direktør/Partner – Kort uddannelsesniveau

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i

denne kategori, der har et kort uddannelsesniveau (Kort uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der f.eks. er autodidakt/praksis)

Antal medarbejdere

2. Direktør/Partner – Mellemlangt uddannelsesniveau

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et mellemlangt uddannelsesniveau (mellemlangt uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der f.eks. er Bachelor, har en uddannelse fra Grafisk Højskole el. lign.)

Antal medarbejdere

D3. Direktør/Partner – Langt uddannelsesniveau

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et langt uddannelsesniveau (Langt uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der har en længere videregående uddannelse: F.eks. Akademiker, kandidat el. lign.)

Antal medarbejdere

D4. Direktør/Partner – Brancheerfaring

Angiv - i år - den gennemsnitlige brancheerfaring for alle i denne medarbejderkategori

År

Medarbejderkategori 2: F.eks. Seniorkonsulent/Grafiker/Designer

D5. Seniorkonsulent/Grafiker/Designer – Kort uddannelsesniveau

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et kort uddannelsesniveau (Kort uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der f.eks. er autodidakt/praksis)

Antal medarbejdere

D6. Seniorkonsulent/Grafiker/Designer – Mellemlangt uddannelsesniveau

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et mellemlangt uddannelsesniveau (mellemlangt uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der f.eks. er Bachelor, har en uddannelse fra Grafisk Højskole el. lign.)

Antal medarbejdere

D7. Seniorkonsulent/Grafiker/Designer – Langt uddannelsesniveau

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et langt uddannelsesniveau (Langt uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der har en længere videregående uddannelse: F.eks. Akademiker, kandidat el. lign.)

Antal medarbejdere

D8. Seniorkonsulent/Grafiker/Designer – Brancheerfaring

Angiv - i år - den gennemsnitlige brancheerfaring for alle i denne medarbejderkategori

År

Medarbejderkategori 3: F.eks. Projektleder/Supporter/DtP'er/Grafiker**D9. Projektleder/Supporter/ DtP'er/Grafiker – Kort uddannelsesniveau**

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et kort uddannelsesniveau (Kort uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der f.eks. er autodidakt/praksis)

Antal medarbejdere

D10. Projektleder/Supporter/DtP'er/Grafiker – Mellemlangt uddannelsesniveau

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et mellemlangt uddannelsesniveau (mellemlangt uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der f.eks. er Bachelor, har en uddannelse fra Grafisk Højskole el. lign.)

Antal medarbejdere

D11. Projektleder/Supporter/DtP'er/Grafiker – Langt uddannelsesniveau

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et langt uddannelsesniveau (Langt uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der har en længere videregående uddannelse: F.eks. Akademiker, kandidat el. lign.)

Antal medarbejdere

D12. Projektleder/Supporter/DtP'er/Grafiker – Brancheerfaring

Angiv - i år - den gennemsnitlige brancheerfaring for alle i denne medarbejderkategori

År

Medarbejderkategori 4: F.eks. Assistent/Sekretær**D13. Assistent/Sekretær – Kort uddannelsesniveau**

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et kort uddannelsesniveau (Kort uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der f.eks. er autodidakt/praksis)

Antal medarbejdere

D14. Assistent/Sekretær – Mellemlangt uddannelsesniveau

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et mellemlangt uddannelsesniveau (mellemlangt uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der f.eks. er Bachelor, har en uddannelse fra Grafisk Højskole el. lign.)

Antal medarbejdere

D15. Assistent/Sekretær – Langt uddannelsesniveau

Angiv - i heltal - hvor mange af tilbudsgivers medarbejdere i denne kategori, der har et langt uddannelsesniveau (Langt uddannelsesniveau defineret som en medarbejder, der har en længere videregående uddannelse: F.eks. Akademiker, kandidat el. lign.)

Antal medarbejdere

D16. Assistent/Sekretær – Brancheerfaring

Angiv - i år - den gennemsnitlige brancheerfaring for alle i denne medarbejderkategori

År

E. Delkriterium - Kompetencemæssig bredde**E1. Omfang af egenproduktion**

Omfang af egen »produktion« vs. Køb hos underleverandør. Der skal angives en % sats for hvor stor den del af det, der leveres under delaftalen, der er omfattet af egen »produktion«.

Anfør - i procent - hvor stor en del af de produkter/ydelser som tilbudsgiver kan tilbyde på denne delaftale, der ikke kræver brug af underleverandører.

%

«

Af de produktspecifikke spørgsmål til delaftale 4 fremgik, at tilbudsgiverne vedrørende Miljøkrav, »Delkriterium – Rabat« og »Delkriterium - Kompetencemæssig bredde« skulle oplyse:

»A3. Miljøkrav

Overholder tilbudsgiver de miljøkrav, der fremgår af kravspecifikationen. Svares der »Nej« til dette spørgsmål vil tilbudsgivers bud ikke være konditionsmæssigt.

☐ Ja

☐ Nej

...

C. Delkriterium – Rabat

C1. Volumenrabat

En koncern (f.eks. et ministerområde, en region, en kommune eller en halvoffentlig virksomhed) kan koordinere og forpligte sit indkøbsvolumen i forhold til én eller få leverandører på en delaftale. Ved at indgå en volumenrabataftale med én eller få leverandører på hver delaftale, kan de derved opnå en ekstra rabat. Enkeltstående enheder i eller udenfor en koncern kan anvende samme mulighed for en ekstra rabat. Volumenrabatten skal gives på den fakturerede omsætning til kunden.

Der tages udgangspunkt i samme volumenrabatskala for alle kunder. (se også bilag 7, Retningslinier for volumenrabat).

Anfør – i procent – den ekstra volumenrabat SKI-kunder opnår, hvis de forpligter sig til at aftage for et beløb inden for et af nedenstående intervaller:

DKK 250.000 -999.999

DKK 1.000.000 - 4.999.999

DKK 5.000.000 – 9.999.999

Over DKK 10.000.000

C2. Rabatter på tryksager der ikke omfattes af C3 - C30

Rabat på alle ydelser som ikke er omfattet af spørgsmål C5-C54 skal angives her.

Angiv - i % - den rabat i forhold til laveste dagspris, som tilbudsgiver tilbyder SKI-kunder. Den laveste dagspris må på intet tidspunkt overstige leverandørens laveste priser, særlige kampagnepriser, gadepriser, markedspriser eller anden dertil svarende betegnelse for leverandørens til enhver tid laveste centralt officielt fastlagte og offentliggjorte pris for identiske

produkter og serviceydelser set i forhold til sortimentet på rammeaftalen.

	Aviser (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Bøger (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Emballage (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Plakater (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Kataloger (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Foldere (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Pjecer (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Publikationer (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Magasiner (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Årsberetninger (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Efterbehandling (Uanset form)
	Kartonage (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Etiketter (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Selvklæbende etiketter (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Konvolutter (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)
	Brevpapir (Uanset format, papir, farve, efterbehandling o. lign.)

D Delkriterium - Kompetencemæssig bredde

D1. Omfang af egenproduktion

Omfang af egen »produktion« i forhold til køb hos underleverandører.

Anfør - i procent – Hvor stor del af de produkter/ydelser som tilbudsgiver kan tilbyde på denne delaftale, der ikke kræver brug af underleverandører.

%

...

D3. Miljømæssig kompetence

Anfør - med ja/nej – om tilbudsgiver lever op til kriterierne i det nordiske miljømærke Svanen for trykkerier/tryksager (Kriterieversion 4.2, 13. december 2005 - 31. marts 2010). Hvis Trykkeriet har licens til eksempelvis Svanemærket, opfylder det ønskerne, men det præciseres, at trykkeriet ikke behøver at have licens til det anførte mærke, det skal blot opfylde kriterierne for at kunne opnå det anførte mærke.

☐ Ja

☐ Nej «

I de produktspecifikke spørgsmål B1-B54 til delaftale 4 blev der vedrørende delkriteriet »Pris« anmodet om priser på rådgivning (timesats), opstartsgebyr, avancetillæg eksternt køb, EU-palleplads samt pris på 50 nærmere angivne typer af tryksager.

Af den rammekontrakt, som indgik i udbudsbetingelserne, fremgik om sortiment og priser blandt andet:

»4.2 Ændring af rammekontraktens sortiment og Leverandørens standardvilkår

Leverandøren er forpligtet til at underrette SKI om produkter og serviceydelser som Leverandøren ophører med at markedsføre og som derefter udgår af rammekontraktens sortiment

...

Ved markedsføring af nye produkter eller serviceydelser til hel eller delvis erstatning eller supplerende af omfattede produkter/serviceydelser inden for det sortiment rammekontrakten vedrører, er Leverandøren forpligtet til – Senest samtidig med, at de nye produkter/serviceydelser annonceres for øvrige kunder, at anmode SKI om optagelse af produkterne/serviceydelserne på rammekontrakten.

Produkter omfattet af sortimentet på denne rammekontrakt kan erstattes eller suppleres med nye produkter, såfremt disse er af samme fabrikat som allerede omfattet af rammekontrakten. Generelt for samtlige produkt- og serviceydelseskategorier gælder, at disse skal tilbydes på samme afregningsgrundlag, som de produkter/serviceydelser, de skal erstatte/supplere.

Anmodningen...skal indeholde Leverandørens attestation på, at samtlige krav i kravspecifikationen...er overholdt, samt at produkterne/serviceydelserne mindst overholder de tekniske specifikationer m.m., som var indeholdt i Leverandørens tilbud som besvarelse af de stillede generelle og specifikke produktspørgsmål vedrørende delkriterierne sortiment, miljøforhold og tekniske forhold.

Anmodningen skal endvidere indeholde en summarisk beskrivelse af, på hvilke områder de nye produkter adskiller sig fra de allerede omfattede produkter.

SKI er frit stillet med hensyn til at imødekomme Leverandørens anmodning om ændring af rammekontraktens sortiment. Accepterer SKI Leverandørens anmodning, indgår de nye produkter/serviceydelser i rammekontrakten på de allerede aftalte betingelser og vilkår.

...

5.1 Priser – generelt

...

A. Priskoncept

Stk. 1

Priserne må på intet tidspunkt overstige Leverandørens laveste dagspriser

...

Delaftalerne 4 og 5

Der udarbejdes på disse aftaler en liste over standard-formater/standardsortiment på de mest almindelige opgaver. Her faktureres kunden for standardprisen minus volumenrabat. De opgaver, der ikke indgår i standardformater/standardsortiment, skal faktureres med laveste dagspris minus den rabat, der er tilbudt på produkter/ydelser, der ikke indgår standardformater/standardsortiment.

...

Stk. 4

B. Ordrespecifik markedspris (»miniudbud«)

I stedet for priskonceptet som beskrevet ovenfor under A. og priskonceptet om elektronisk auktion beskrevet nedenfor under C., kan enhver kunde bede om en ordrespecifik markedspris på enkeltstående ordrer med en samlet ordreværdi på minimum DKK 100.000...

C. Elektronisk auktion

I stedet for priskonceptet med SKI pris m.v. beskrevet ovenfor under A. og konceptet med en ordrespecifik markedspris (»miniudbud«) kan enhver kunde vælge at anmode om prisafgivelse via afholdelse af en elektronisk auktion

...«

Af »Retningslinier vedr. Volumenrabatter«, som var et af kontraktbilagene til rammeaftalen i udbudsbetingelserne fremgik blandt andet:

»...

Volumenrabatten omfatter levering af produkter og/eller ydelser inden for det sortiment, som Leverandøren må levere på rammekontrakten.

Aftalen løber over en af kunden fastsat periode eller i hele kontraktperioden. Aftalen udløber dog senest samtidig med rammekontrakten.

...

Leverandøren kan ... afvise aftalen, hvis aftalens forpligtende volumen er mindre end den minimumsvolumen for indgåelse af aftaler om Volumenrabat, som SKI har fastsat i rammekontrakten/delaftalen.

...«

Kravspecifikationen fremgik af kontraktbilag 1 til rammekontrakten og indeholdt blandt andet følgende bestemmelse vedrørende delaftale 4:

» ...

Miljøkrav til delaftale 4 og 5

Svanemærket papir – Tilbudsgiver skal kunne levere en tryksag, hvor det anvendte papir opfylder kriterierne i det nordiske miljømærke Svanen (Kriteriedokument Version 3.1, 15. marts 2005 – 30. juni 2010). Hvis papiret er mærket med eksempelvis Svanemærke, opfylder det ønskerne, men det præciseres, at papiret ikke behøver at være mærket med det anførte mærke. Det skal blot opfylde kriterierne for at opnå det anførte mærke.

Blomstermærket papir – Tilbudsgiver skal kunne levere en tryksag, hvor det anvendte papir opfylder kriterierne i Kommissionens beslutning af 4. september 2008 om opstilling af reviderede miljøkriterier for tildeling af Fællesskabets miljømærke til kopipapir og grafisk papir (Blomsten – 2002/741/EF). Hvis papiret er mærket med eksempelvis Blomstermærke, opfylder det ønskerne, men det præciseres, at papiret ikke behøver at være mærket med det anførte mærke. Det skal blot opfylde kriterierne for at opnå det anførte mærke.

FSC/PEFC mærket papir – Tilbudsgiver skal kunne levere en tryksag, hvor det anvendte papir er fremstillet af træ fra skove, der er certificeret efter de gældende relevante standarder fra en af følgende: FSC (Forest Stewardship Council) PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification Schemes) eller træ fra skove, som er drevet efter standarder eller krav der tilsvarende opfylder kriterierne for opnåelse af FSC- eller PEFC-certifikat i det pågældende land.

Genbrugspapir – Tilbudsgiver skal kunne levere en tryksag, hvor det anvendte papir er fremstillet af 100 % genbrugsfibre.

Alt papir – Tilbudsgiver skal sikre at bleget papir ikke er bleget med klorgas – dvs. papir, der anvendes på aftalen, skal som minimum være ECF papir (Elementary Chlorine Free).

...«

Udbudsbetingelserne gav tilbudsgiverne mulighed for at stille spørgsmål til udbuddet frem til den 12. januar 2009. Spørgsmålene blev besvaret således, at stillede spørgsmål og indklagedes svar kunne ses på et dokument på hjemmesiden om udbuddet. Af dokumentet fremgik blandt andet:

- » **Spørgsmål og svar – 04.11 Tryk og kommunikation** Svarene er angivet med

Kursiv

Spørgsmål til rammekontakt og bilag

...

D. Kan der vedlægges en specifik profil for medarbejderkompetencer og i så fald hvor? *Nej, brug ikke tid på det. Det eneste der bliver evalueret er de indtastninger I laver i selve spørgeskemaet.*

...

Spørgsmål til delaftale 1

...

B. Hvordan skal den %-vise fordeling vedr. omfanget af egenproduktion forstås, skal dette vurderes ud fra kr./øre eller andet, fx antal opgaver? *Den enkelte tilbudsgiver skal oplyse, hvor stor en del af de opgaver, der er defineret i spørgsmålet »Kompetencemæssig bredde«, der udføres internt.*

Spørgsmål til delaftale 2

A. Hvordan skal den %-vise fordeling vedr. omfanget af egenproduktion forstås, skal dette vurderes ud fra kr./øre eller andet, fx antal opgaver? *Se besvarelsen under delaftale 1.*

...

Spørgsmål til delaftale 3

...

D. Hvordan skal den %-vise fordeling vedr. omfanget af egenproduktion forstås, skal dette vurderes ud fra kr./øre eller andet, fx antal opgaver? *Se besvarelsen under delaftale 1.*

...

Spørgsmål til delaftale 4

A. I kontraktbilag 01 til rammeaftale 4 står at tilbudsgiver skal kunne levere en tryksag, hvor der er anvendt papir fremstillet af træ fra skove, der er certificeret efter gældende relevante standarder fra en af følgende ordninger: FSC, PEFC eller ...Skal en virksomhed ikke være FSC/PEFC certificeret for at kunne dokumentere at det anvendte papir opfylder det kriterie? *Nej, en virksomhed skal ikke være certificeret for at kunne dokumentere, at det papir der er anvendt[e] til fremstilling af en given tryksag, er FSC/PEFC certificeret.*

...

Spørgsmål til delaftale 5

...

B. Under C2 står der kopi og printopgaver, der ikke omfattes af C3-C24 (hvor er de?) samt spørgsmål B1-B39 (stopper den ikke ved B26?) *I C2 er der en fejl i overskriften - der skal stå: Rabatter på kopi- og printopgaver, der ikke omfattes af B4-B26...*

...

Spørgsmål til rammekontrakt og bilag på første udbud af Tryk, kommunikation, websites m.v. (Rammeaftale 04.12)

BEMÆRK AT NEDENSTÅENDE SPØRGSMÅL OG SVAR UDELUKKENDE ER MED SOM EN SERVICE. NEDENSTÅENDE VIL SÅLEDES IKKE INDGÅ SOM BILAG TIL DEN ENDELIGE KONTRAKT.

...

Spørgsmål til delaftale 6 – Tryk og efterbehandling (Delaftale 4 på dette udbud)

A: Af udbudsmaterialet fremgår et antal tryksager, der skal afgives tilbud på. Falder »selvklæbende etiketter« som produktgruppe udenfor rammerne af dette udbud? Betyder det så, at der ikke ønskes udpeget særlige leverandører på dette område, eller er det noget, der kan overvejes? *Under punkt D2 er der mulighed for at angive, om der gives en rabat på produkter, der ikke er spurgt specifikt ind til i det foregående. Her er således også muligheden for at svare på, hvilken rabat tilbudsgiver kan tilbyde på Etiketter (Uanset format, papir, farver, efterbehandling o. lign.) Selvklæbende etiketter som produktgruppe falder således ikke uden for rammerne af dette udbud. Evalueringen vil vise, om der kommer særlige leverandører inden for dette område, alternativt vil de tilbudsgivere, der bliver på aftalen, kunne bruge etikettrykkerier som underleverandører. ...C: er det bevidst at der ikke er prisforespørgsler på ark opgaver (brevpapir) og konvolutter som vi mener, må være en væsentlig post på det samlede budget, og dermed en vigtig del af vægtningen. D det har været hensigten at forsøge at begrænse den mængde priser, der skulle beregnes i dette udbud, har vi bevidst fravalgt at spørge specifikt til brevpapir og konvolutter. Under punkt D2 kan man angive den rabat, man er villig til at yde på produkter, der ikke er spurgt specifikt ind til i de foregående spørgsmål.*

...«

Oplysninger ad påstand 4 a-c (pris – rabat)

Indklagede har oplyst, at der udvalgt en række produkter, hvor tilbudsgiverne skulle angive en bindende fast pris, idet rammeaftalen vedrørte et sortiment med et stort antal individuelle kombinationsmuligheder og var baseret på flere forskellige priskoncepter: faste priser, laveste dagspris, ordrespecifik pris (miniudbud). De typer af tryksager, med hensyn til hvilke der, jf. spørgsmål B5-B54, skulle oplyses specifikke faste priser, blev udvalgt i samråd med følgegruppen. Udvælgelsen skete sådan, at de valgte tryksager dækkede de varegrupper, som havde den største forventede volumen inden for rammeaftalen. Indklagede forventede ikke, at de øvrige produkter, som spørgsmål C2 vedrørte, ville omfatte hovedparten af den volumen, som ville blive omsat på delaftalen. Indklagede er bekendt med, at en del af indklagedes kunder gør brug af de fastpristilbud, der er givet på produkterne i forbindelse med udbuddet af delaftale 4.

Indklagede har endvidere oplyst, at det er en fejl, at der i spørgsmål C2 blev henvist til »C3-C30« og »C5-C54«. Henvisningen skulle have været til »B5-B54«.

Oplysninger ad påstand 6 (miljø)

Af indledningen til »Svanemærkning av Kopi- og Trykkipapir, versjon 3.1«, som der henvises til i kravspecifikationens bestemmelse om miljøkrav til delaftale 4 og 5 fremgår, at kravene i Svanemærket er baseret på en livscyklusvurdering af produktet. For kopi – og trykkipapir opnås dette ved lægge vægt på brug af fiber fra bæredygtigt skovbrug, begrænset brug af miljøfarlige kemikalier og lavt udslip til luft og vand samt reduceret energiforbrug. Det fremgår endvidere, at kriteriedokumentet kan anvendes til at dokumentere, at papir opfylder kravene, som stilles til svanemærkede tryksager.

Spørgsmål D3 til delaftale 4 henviser til kravene i »Svanemærkning af Trykkerier, Kriterieversion 4.2«, I indledningen til denne anføres blandt andet:

»...

Et Svanemærket trykkeri er et trykkeri der har fået Svanelicens til trykkeriets produktion af tryksager. Trykkeriet har vist at de opfylder en række miljøkrav der gør at trykkeriets produktion er blandt de mindst miljøbelastende af trykkerier. Dette gælder i hele leverandørkæden. Kravene omfatter i første omgang trykprocessen og det papir og de kemikalier, som trykkeriet anvender. Svanen premierer også produktion, der gør genanvendelse af tryksagerne lettere.

...

Svanemærkningen omfatter trykkeriets produktion af tryksager. Trykmaterialet som trykkeriet bruger, skal i hovedsag være papir.

Trykkeriet kan frit vælge hvilke tryksager som svanemærkes.«

Af et »Baggrunddokument Miljømærkning af trykkerier, Kriterieversion 4« fremgår blandt andet:

»1 Sammenfatning

...

Til forskel fra tidligere generationer af kriterierne er det nu trykkeriet som bliver miljømærket.

...

På baggrund af evalueringen i 2003 blev der igangsat en større revision hvor arbejdet var fokuseret omkring 3 hovedmål:

- ...
- gøre kravene mere procesorienterede
- udvide produktgruppen så at også hele trykkeriet/trykydelser kan miljømærkes.

Procesorienterede krav er krav som stilles til processen til forskel for til produkterne.

...

Da det er naturligt for mange trykkeriet at bruge Svanen for at tiltrække kunder, var det oplagt at tillade miljømærkning af hele trykkeriet og ikke kun tryksagerne. Med denne mulighed kan tryksagskøberne få en garanti for, at trykkeriet er et godt miljøvalg også selvom svanemærket ikke kommer til at sidde på tryksagen...

Resultatet er den 4. generation af kriterierne og de væsentligste nyheder er:

- Det er trykkeriet som bliver svanemærket ... Trykkeriet vælger selv sammen med kunden, hvilke tryksager som Svanen skal sidde på.

- ...
- Der er særlige krav til tryksager som Svanen skal sidde på, som ikke gælder for andre tryksager. Det er f.eks. krav om godkendt/miljømærket papir og forbud mod PVC i tryksagen.
- Kemikaliekravene dækker hele trykkeriet, dog er der en bagatelgrænse.
- Trykkeriet kan samle point, hvis det anvender miljørigtigt papir som huskvalitet.
- ...
- Der er indført mulighed for at få point for lavt farvespild og andre tiltag for minimere affald samt for energi. Der er generelt en stærkere kobling af kravene og mulighederne for at opnå point til livscyklusundersøgelser på området.

...

7.1 Produktgruppeafgrænsning (hvad kan svanemærkes)

...

I den tidligere udgave af kriterierne var der en række produktkrav til tryksager som skulle have Svanen på,...:

- Tryksagen skulle være produceret med en trykmetode som var omfattet af licensen og hvis trykkerier skulle bruges som underleverandører skulle de have licens
- Emballagen og tryksagen måtte ikke indeholde PVC
- Mindst 80/90% af tryksagens vægt skulle være godkendt eller miljømærket papir
- Karbonpapir måtte ikke indgå
- Metalfarver og metalfolie måtte ikke indgå...
- Maksimal pointsum for efterbehandlingen af tryksagen var...
- Selvhæftende ikke vandopløseligt lim måtte ikke bruges
- Tryksagen måtte ikke kascheres...
- Maksimal total pointsum for den enkelte tryksag var...
- Der krav til en række iboende egenskab hos trykfarver, overtrykslakker, lim osv. som skulle bruges til tryksagen...
- Skærespildet måtte ikke være over 20%

Som det fremgår af afsnit 7.3.1 er der nu kun de 3 første produktkrav tilbage:

...

Til gengæld for at have fjernet en række produktkrav er der udvidede krav til trykkeriet.

7.2 Miljøkrav og andre krav

Nordisk Miljømærknings har udarbejdet en ny krav struktur, som adskiller fra tidligere generationer af kriterierne:

- Pointsystemet er vendt om: man får flere point jo flere miljøtiltag der er foretaget.
- Pointsystemet gælder for trykkeriet og ikke som i det tidligere kriterier for de enkelte tryksager.

...

Selv om gennemgangen vist, at de gamle krav overordnet var rigtig valgt, er der fundet et par nye måder, man kan opnå point på:

- Valg af miljørigtigt papir til andre tryksager end dem som skal svanemærkes ...
- Farvespild på trykkeriet og affaldsminimerende teknologier...
- Energiforbrug på trykket og energibesparende teknologier...
- Genanvendelse af tryksager

...

Som et led i at få større miljøgevinster og mindsket administration gælder nogle af kravene som før kun gjaldt svanemærkede tryksager nu for hele processen:

- Kravene til trykfarver, lakker osv. gælder alle af den slags på trykkeriet og ikke kun dem bruges til svanemærkede tryksager,...
- Man får point jo mere godkendt/miljømærket papir man bruger på trykkeriet...
- Man får point, jo mindre makulatur der er på trykkeriet i stedet for det gamle skærespildskrav til den enkelte tryksag...
- Man får point, jo mindre trykkeriet bruger af trykfarver, lakker og lime skader genanvendelsesprocessen i stedet for at skulle regne point for forskellige efterbehandlinger ordrevis.

...

7.2.14 Sammentælling af point

...hvis et trykkeri ligger langt fremme på et område, kan trykkeriet være mindre god på andre områder, så længe trykkeriet samlet set har en lav miljøbelastning.

Der er en minimum pointsum, som skal opnås for at få licens.

...«

Oplysninger ad påstand 7

Indklagede orienterede ved e-mail af 27. februar 2009 klageren om resultatet af indklagedes vurdering af tilbuddene. Det fremgår heraf:

»SKI har nu afsluttet gennemgang og vurdering af de indkomne tilbud på den ovennævnte rammekontrakt, herunder jeres tilbud.

Udbuddet er blevet tilrettelagt og gennemført i samråd med en følgegruppe bestående af repræsentanter fra en række offentlige kunder med et stort indkøbsvolumen. Der henvises i øvrigt til udbudsmaterialet, herunder bl.a. »Generelle vilkår for tilbudsafgivelse« og SKI's besvarelse stillet under udbuddet.

SKI og følgegruppen har på den baggrund truffet afgørelse om, hvilke tilbud der vælges for de enkelte delaftaler. Vi skal hermed meddele afgørelsen for så vidt angår jeres tilbud.

Generelt om udvælgelses- og tildelingsprocessen

Vi har modtaget 218 tilbud på alle 5 delaftaler, hvilket vi betragter som meget tilfredsstillende. Der er blevet frasorteret 12 tilbud med baggrund i hhv. ufuldstændigt udfyldelse af udbudsmaterialet eller en ikke tilfredsstillende økonomi.

De 206 konditionsræssige tilbud på de fem delaftaler er herefter blevet undergivet en nærmere vurdering med henblik på at afgøre, hvilke tilbud der var de økonomisk mest fordelagtige tilbud efter de i udbudsmaterialet angivne del- og underkriterier samt den i udbudsmaterialet angivne vægtning af disse kriterier.

Vurderingen af tilbuddene er således sket på baggrund af følgende del- og underkriterier med den angivne vægtning:

...

Evalueringsmodel delaftale 3					Resultat Resultat 100 %
Underkriterie			Delkriterie		
Sprg. B			Pris	35%	
Sprg. C			Rabat	15%	
Sprg. D			CV	15%	
Sprg. E1	Omfang af egenproduktion	20%	Kompetencemæssig bredde	35%	
Sprg. E2	Tilbudsgivers kompetencer	80%			

Der skulle vælges 15 – 25 leverandører pr. region på denne delaftale, og følgegruppen besluttede at der skulle vælges 25 leverandører pr. region. På denne aftale var der 131 unikke konditionsræssige tilbud.

Evalueringsmodel delaftale 4					Resultat
Underkriterie			Delkriterie		
Sprg. B			Pris	45%	Resultat 100 %
Sprg. C			Rabat	20%	
Sprg. D1	Omfang af egenproduktion	20%	Kompetencemæssig bredde	35%	
Sprg. D2	Tilbudsgivers kompetencer	60%			
Sprg. D3	Miljømæssige kompetencer	20%			

Der skulle vælges 5 – 10 leverandører pr. region på denne delaftale, og følgegruppen besluttede at der skulle vælges 10 leverandører pr. region. På denne aftale var der 66 unikke konditions-mæssige tilbud.

...

Tilbuddene på de enkelte delaftaler er blevet vurderet enkeltvis for de pågældende delaftaler. Vurderingen er sket ved, at vi har systematiseret besvarelsene inden for de enkelte delaftaler.

Tilbudsgiverens besvarelse til hver enkelt del- og underkriterium er blevet tildelt point (0-16), som afspejler vurderingen af besvarelsen i forhold til de opstillede delkriterier.

Ved denne systematisering har vi som hovedregel lagt tilbudsgivernes besvarelse til grund.

Dernæst har vi sammenholdt pointantal for de enkelte del- og underkriterier, og har på den baggrund opgjort det samlede, vægtede pointantal for tilbuddet på hver delaftale.

På dette grundlag har vi udvalgt et passende antal tilbud inden for hver delaftale på baggrund af, hvilke tilbud der havde opnået de højeste samlede, vægtede pointantal for denne delaftale.

Det vedlagte bilag viser de tilbudsgivere, som er blevet accepteret for hver delaftale.

Tildeling og/eller afslag

Rapportering på tilbudsgiver tilbud på RK 04.11

Tilbudsgiver: **Remmer A/S**

Delaftale 3 – Visuel kommunikation og identitet

	Delkriterium - Pris	Delkriterium – Rabat	Delkriterium - CV	Kompetence- mæssig bredde
Region Hovedstaden IKKE fordelt	Bedste 5. del	Dårligste 5. del	Dårligste 5. del	Dårligste 5. del
Region Sjælland IKKE fordelt	Bedste 5. del	Dårligste 5. del	Dårligste 5. del	Dårligste 5. del
Region Syddanmark IKKE fordelt	Bedste 5. del	Dårligste 5. del	Dårligste 5. del	Dårligste 5. del
Region Midtjylland IKKE fordelt	Bedste 5. del	Dårligste 5. del	Dårligste 5. del	Dårligste 5. del
Region Nordjylland IKKE fordelt	Bedste 5. del	Dårligste 5. del	Dårligste 5. del	Dårligste 5. del

Delaftale 4 – Tryk og efterbehandling

	Tilbudsgivers placering - Delkriterium - Pris	Tilbudsgivers placering - Delkriterium – Rabat	Tilbudsgivers placering - Delkriterium – Kompetencemæssig bredde
Region Hovedstaden IKKE fordelt	Midterste 5. del	Bedste 5. del	Næstdårligste 5. del
Region Sjælland IKKE fordelt	Midterste 5. del	Bedste 5. del	Næstdårligste 5. del
Region Syddanmark IKKE fordelt	Midterste 5. del	Bedste 5. del	Næstdårligste 5. del
Region Midtjylland IKKE fordelt	Midterste 5. del	Bedste 5. del	Næstdårligste 5. del
Region Nordjylland IKKE fordelt	Midterste 5. del	Bedste 5. del	Næstdårligste 5. del

...«

De udvalgte tilbudsgivere vedrørende de enkelte delaftaler og regioner fremgik af et vedlagt bilag.

Klageren var ikke blandt de tilbudsgivere, som indklagede besluttede at indgå aftale med om delaftale 3 eller 4.

Klageren rettede telefonisk henvendelse til indklagede om den manglende tildeling. Klageren opnåede ikke herved en ændring af tildelingsbeslutningerne. Klageren sendte efterfølgende en e-mail af 16. marts 2009 til indklagede.

Parterne mødtes den 3. april 2009 og drøftede klagerens tilbud og udbuddet.

Klageren anmodede med henvisning til Udbudsdirektivets artikel 41, stk. 2, ved brev af 4. maj 2009 om en uddybende begrundelse for tildelingsbeslutningen vedrørende delaftale 4.

Ved brev af 13. maj 2009 afviste indklagede at uddybe tildelingsbeslutningen.

Udbudskonsulent hos indklagede, Morten Bitch, har i en erklæring af 8. februar 2010 blandt andet angivet:

»...

Efter et afsluttet udbud sker det, at der er ikke-vindende tilbudsgivere, som kontakter SKI for en nærmere forklaring af resultatet. SKI vil gerne oplyse om evalueringen for at besvare klagepunkter og andre henvendelser, som alene skyldes en manglende forståelse af evalueringen, og for at hjælpe virksomhederne med at øge deres konkurrencedygtighed næste gang, ved at sætte ind der, hvor virksomhedens tilbud giver særlig mulighed for forbedring....

Remmer rejste under samtalen spørgsmål om pointscorer på enkelte punkter, og her gik jeg i en dialog med dem for at vise, at uanset hvorledes de havde scoret på det enkelte punkt, ville de alligevel ikke være kommet med på delaftalen. Formålet var på ingen måde at genåbne evalueringen, som lå fast, men at anskueliggøre overfor virksomheden, at der ikke er grund til at bruge ressourcer på en længere korrespondance om eet aspekt ved evalueringen, når virksomheden på øvrige punkter heller ikke har været tilstrækkeligt konkurrencedygtig.«

Indklagede har endvidere oplyst, at den elektroniske udbudsproces, der er benyttet, indebærer, at tilbudsgivernes elektronisk udfyldte tilbud automatisk overføres til et omfattende og avanceret excel-ark, hvori samtlige tilbudsgiveres besvarelser af samtlige spørgsmål indgår og bliver automatisk evalueret. Der generes herefter automatisk en oversigt over udbuddets resultater inden for de enkelte delaftaler og samtidig genereres til alle tilbudsgiverne e-mails svarende til den klageren modtog den 27. februar 2009 om resultatet af vurderingen. Disse e-mails viser både resultatet og den enkelte tilbudsgiveres placering i forhold til de øvrige bydende på de enkelte delkriterier. Der foreligger ikke en manuel evalueringsrapport med yderligere kommentarer eller tillæg til den automatiske datagenerede evaluering.

Parternes anbringender:

Ad påstand 1

Klageren har gjort gældende, at underkriteriet »CV« vurderet på baggrund af generelle oplysninger om medarbejdernes udnannelsesniveau og gennemsnitlige brancheerfaring ikke er forbundet med kontraktens genstand og ikke er egnet til at sige noget om værdien af det afgivne tilbud. Der er således tale om et udvælgelseskriterium.

Indklagede har gjort gældende, at underkriteriet »CV« vedrører kompetencerne hos tilbudsgiverens medarbejdere. Disse kompetencer har direkte betydning for kvaliteten af de ydelser, som delaftale 3 vedrører og dermed for den økonomiske værdi af ydelserne. Spørgsmålene vedrørende underkriteriet er organiseret på en standardiseret måde med henblik på at muliggøre en enkelt sammenligning, hvilket kun i mindre grad ville være muligt i forbindelse med sproglige CV'er, som tilbudsgiverne selv forfatter. Indklagede har ikke anvendt CV som et mindstekrav, men har tildelt pointscore for antallet af kompetencer i forbindelse med vurderingen. Det er fast antaget i Klagenævnets praksis, at det er muligt at anvende oplysninger om medarbejders CV både som kriterium både ved udvælgelse og tildeling. Der kan lægges vægt på medarbejdernes CV, når der er tale om udførelse af tjenesteydelser, hvis kvalitet afhænger af den person, som udfører tjenesteydelsen. Underkriteriet er derfor relevant og lovligt anvendt.

Ad påstand 2 og 5

Klageren har gjort gældende, at indklagedes besvarelse af spørgsmål B til delaftale 1, sammenholdt med henvisningerne til denne besvarelse i svarene på spørgsmål A til delaftale 2 og spørgsmål D til delaftale 3, viser, at delkriteriet »Omfang af egenproduktion« må forstås ens i forhold til alle de udbudte delaftaler, herunder også delaftale 4.

Det er uklart, om kriteriet skal forstås sådan, at vurderingen baseres på grundlag af omsætning eller antal opgaver, og uklarheden er ikke afklaret ved indklagedes besvarelse af de nævnte spørgsmål. Uklarheden indebærer, at kriteriet ikke er lovligt.

Tilbudsgiverne har ikke skullet oplyse, hvordan omfang af egenproduktion er opgjort, og har således kunnet lægge en forskellig fortolkning til grund. Der er dermed en væsentlig risiko for, at tilbudsgiverne er blevet vurderet på et forskelligt grundlag.

Klageren har endvidere gjort gældende, at kriteriet »Omfang af egenproduktion« ikke er forbundet med kontraktens genstand og dermed ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Et tilbud bliver således ikke nødvendigvis dårligere af, at en stor del af ydelserne leveres af underleverandører. Det bemærkes, at den udvalgte leverandør ifølge kontrakten, herunder de indeholdte kvalitetskrav, leveringsterminer m.v., ville være forpligtet til at sikre forsyningssikkerhed. Overholdelse heraf påhviler den valgte leverandør og er i øvrigt et forhold, der har relation til misligholdelse af kontrakten og ikke til tilbudsvurderingen. Kriteriet er desuden i strid med Udbudsdirektivets artikel 48, stk. 3, hvorefter en tilbudsgiver kan baseres sig på underleverandørers formåen i forbindelse med afgivelse af tilbud.

Indklagede har gjort gældende, at der ved udbuddet ønskedes både et bredt sortiment, og at kompetencen til at levere sortimentet så vidt muligt lå hos de udvalgte leverandører selv. Ud fra forsyningssikkerhedsmæssige overvejelser og ønsket om et bredt sortiment var det lovligt at lægge vægt på graden af egenproduktion inden for det tilbudte sortiment. Forsynings-sikkerheden er således sædvanligvis højere, når kompetencerne til at producere ydelserne ligger hos leverandøren selv. En tilbudsgiver blev da heller ikke udelukket, hvis virksomheden reelt måtte anses for en »broker-virksomhed«, men opnåede alene en lavere pointscore på egenproduktionsdelen.

Der er ikke med Udbudsdirektivets artikel 48, stk. 3, eller Udbudsdirektivet i øvrigt forudsat, at en tilbudsgiver har ret til at opnå en given pointscore på baggrund af en underleverandørs leveringsmuligheder. Bestemmelsen vedrører udvælgelseskriterier i forbindelse med leverandørens tekniske og/eller faglige formåen. Her er det muligt for leverandøren at indgå i et konsortium, som kan være mere eller mindre formelt. Denne mulighed har stået åben i det konkrete udbud.

Det har ikke været uklart, hvordan procentdelen af egenproduktionen skulle opgøres, idet indklagede som svar på spørgsmål har oplyst, at der er tale om en andel af de afkrydsede opgaver, som udføres internt.

Ad påstand 3

Klageren har gjort gældende, at indklagede i udbudsbekendtgørelsen har angivet, at der for så vidt angik delaftale 3 ville blive indgået 20-30 parallelle rammeaftaler for hver region.

I udbudsbetingelserne (powerpointpræsentationen) er det derimod anført, at der ville blive udvalgt 15-25 leverandører pr. region for delaftale 3. Det samme fremgår af indklagedes af indklagedes e-mail af 27. februar 2009 om tildeling af de udbudte kontrakter.

Indklagede har herved handlet i strid med gennemsigtighedsprincippet ved at anføre antallet af leverandører pr. region forskelligt i udbudsbekendtgørelsen og udbudsbetingelserne.

Indklagede har erkendt, at der er sket en fejl i forbindelse med angivelse af det forventede antal leverandører på delaftale 3 i udbudsbekendtgørelsen, men har gjort gældende, at fejlen er bagatelagtig, og ikke kan anses som en overtrædelse af gennemsigtighedsprincippet eller lignende, som det anføres af klageren. Indklagede har således valgt et antal leverandører, som ligger inden for det forventede antal i både udbudsbekendtgørelsen og udbudsbetingelserne, og oplysningen kan ikke realistisk set have haft nogen betydning for potentielle tilbudsgivere.

Ad påstand 4 a og 4 b

Klageren har vedrørende påstandene 4 a og 4 b gjort gældende, at pris og rabat er to selvstændige underkriterier til tildelingskriteriet det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Imidlertid tages der ikke ved bedømmelsen af de tilbudte timepriser i relation til aftale 3 og priser på udvalgte specifikke produkter i aftale 4 højde for effekten af de volumenrabatter, som, jf. de produktspecifikke spørgsmål C1 til begge aftaler, også skal oplyses, og som indgår som et selvstændigt kriterium i evalueringen. Det er derfor ikke muligt at foretage en vurdering af tilbudsgivernes nettopriser, hvor man ved én direkte sammenligning af de afgivne tilbud kan fastlægge, hvem der har

afgivet den billigste pris. Dette svarer til, hvad der blev anset for en overtrædelse i Klagenævnets kendelse af 8. december 2009, Ricoh Danmark A/S mod Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S (påstand 1).

Klageren har vedrørende påstand 4 c gjort gældende, at efter spørgsmål C2 til delaftale 4 vedrørende underkriteriet »Rabat« om rabatter på tryksager, der ikke omfattes af spørgsmål C3-C30, er den rabat, der efterspørges, så bred, at den må sidestilles med den situation, hvor en ordregiver har anmodet om rabat på produkter, der ligger ud over dem, som udbuddet omfatter. Værdien af de produkter, på hvilke der uden specifikation af produkterne efterspørges en rabatsats, overstiger oven i købet formentlig værdien af de produkter, der skal angives en specifik dagspris for. Det er ikke lovligt at efterspørge en sådan rabat. Det må så meget desto mere være ulovligt at lægge vægt på en sådan rabat i forbindelse med tilbudsvurderingen. Indklagede har herved handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet.

Eftersom rabatsatsen er sat i forhold til tilbudsgiverens egne listepriser (laveste dagspris) er det endvidere ikke muligt ved anvendelsen af underkriteriet »Rabat« at foretage en direkte sammenligning af de indkomne tilbud, idet der ikke findes en fælles vejledende pris, der kan danne grundlag for en sådan sammenligning. Også af denne grund er underkriteriet ulovligt.

Indklagede har vedrørende påstandene 4 a og 4 b gjort gældende, at nærværende udbudsbetingelser ikke er sammenlignelige med de betingelser, herunder den evalueringsmodel, der i Ricoh Danmark A/S afgørelsen blev anset for en overtrædelse. Volumenrabatten bliver således ikke i nærværende tilfælde automatisk udløst, idet den forudsætter en forudgående, konkret volumenrabataftale mellem kunden og leverandøren. Rabatten forudsætter endvidere, at kunden realiserer omsætning af en given størrelse på minimum 250.000 kr., som er i overensstemmelse med volumenrabataftalen, og hvor rabatprocenten kan variere med omsætningens størrelse. For delaftale 4 omfatter volumenrabat omsætning på en række produkter, som indklagede ikke har modtaget prisoplysning om, det vil sige produkter, som ikke er omfattet af priserne i spørgsmål B4-B54. Det følger heraf, at det er forbundet med usikkerhed, hvorvidt volumenrabat vil finde anvendelse for konkrete kunder, og hvilket beløb volumenrabat vil andrage. Det har således ganske enkelt ikke været muligt at sammenligne

nettopriser, idet indklagede i så fald skulle have baseret sig på en række usikre ikke-offentliggjorte antagelser om omsætningens størrelse på enkeltkunder m.v., som ville have givet anledning til spørgsmål om manglende gennemsigtighed. Modellen i denne sag adskiller sig herved fra Ricoh Danmark A/S sagen, hvor den tilbudte rabat med sikkerhed ville finde anvendelse, og hvor rabatten rimeligvis kunne opgøres til et beløb pr. maskine og dermed indregnes i nettoprisen. Vægtningen af pris og rabat har været oplyst for alle tilbudsgiverne, som har haft mulighed for at tilrettelægge deres tilbud derefter. Der er således intet ligebehandlings- eller gennemsigtighedsproblem i, at rabat er vægtet med en lavere vægt end pris.

Indklagede har vedrørende påstand 4 c gjort gældende, at der er tale om en rabat, som tilbydes på produkter inden for delaftalen, men for hvilke der ikke nødvendigvis er anmodet om en konkret pris i forbindelse med prissammenligning. Der er ikke tale om rabat på produkter, der falder uden for den udbudte delaftale, som omfatter et bredt sortiment af produkter. Rabatsatsen på disse produkter har betydning for aftalens økonomiske værdi for kunderne, uanset om der er tale om produkter, for hvilke der til brug for evalueringen er bedt om en konkret prisoplysning, eller om øvrige produkter fra sortimentet, som skal leveres til laveste dagspris minus rabat. Kriteriet er derfor lovligt anvendt. Det bemærkes i den forbindelse, at de produkter, der i spørgsmål B5-B54 anmodes om konkrete priser på, er udvalgt i samråd med følgegruppen, og er dem, man forventede ville udgøre den største volumen inden for delaftalen.

Ad påstand 6

Klageren har gjort gældende, at delkriteriet »Miljømæssig kompetence« til underkriteriet »Kompetencemæssig bredde« efter udformningen af det produktspecifikke spørgsmål D3 til delaftale 4 om, hvorvidt tilbudsgiveren lever op til kriterierne i det nordiske miljømærke Svanen for trykkerier/tryksager, er uklart, og allerede som følge heraf ulovligt.

Hertil kommer, at hvis kriteriet skal forstås sådan, at det drejer sig om, hvorvidt tilbudsgiveren generelt lever op til miljømærket Svanen, er kriteriet ikke forbundet med kontraktens genstand, og derfor ikke et lovligt tildelingskriterium.

Hvis forholdet i stedet er, at kriteriet betyder, at tilbudsgiverne i relation til de tryksager, der er omfattet af udbuddet, skal leve op til kriterierne i det nordiske miljømærke, er der tale om et mindstekrav, som fremgår kravspecifikationen i bilag 1 til rammeaftalen.

Indklagede har gjort gældende, at underkriteriet om miljømæssig kompetence vedrører behandlingen på trykkeriet. Der er ikke i udbudsbetingelserne fastsat mindstekrav til trykkeriets certificering, men alene til det anvendte papir.

Ad påstand 7

Klageren har gjort gældende, at indklagede hverken under de telefoniske drøftelser eller på mødet den 3. april 2009 har modtaget nærmere orientering om de relative fordele ved de vindende tilbud i forhold til klagerens tilbud. Det følger endvidere af gennemsigtighedsprincippet, at en uddybende begrundelse efter Udbudsdirektivets artikel 41, stk. 3, skal være skriftlig. Eftersom der ikke er givet en sådan skriftlig uddybende begrundelse for de relative fordele ved de vindende tilbud i forhold til de enkelte underkriterier i forhold til tilbuddet fra klageren, skal klageren have medhold i påstand 7.

Indklagede har gjort gældende, at indklagede har opfyldt begrundelsespligten efter Udbudsdirektivets artikel 41 ved sin e-mail af 27. februar 2009 om tildelingsbeslutningen, idet det af denne fremgår, hvem der har fået tildelt delaftale 3 og 4, og hvorledes klagerens placering var i forbindelse med evalueringen på de offentliggjorte delkriterier. Klageren har derved fået udtrykkelig og skriftlig oplysning om, hvis bud der blev antaget, samt disse buds karakteristika og relative fordele i forhold til klagerens tilbud.

Ad påstand 8-9

Klageren har gjort gældende, at indklagedes tildelingsbeslutninger vedrørende delaftale 3 skal annulleres, såfremt klageren får medhold i påstand 1, 2 eller 4 a. På samme måde skal tildelingsbeslutningerne vedrørende delaftale 4 annulleres, hvis klageren får medhold i påstand b, 4 c, 5 eller 6. De overtrædelser, der er omfattet af de pågældende påstande, er således væsentlige og af en karakter, som medfører, at udbuddet ikke har kunnet danne grundlag for en lovlig tildelingsbeslutning.

Indklagede har gjort gældende, at klageren ikke har påpeget væsentlige fejl og mangler, som giver grundlag for annulation. Ingen af de forhold, klageren har påvist, kunne realistisk føre til, at klageren fik tildelt delaftale 3 eller delaftale 4.

Ad påstand 10-11

Klageren har gjort gældende, at indklagede er en central indkøbsorganisation, jf. Udbudsdirektivets artikel 1, stk. 10. Hvis klageren får medhold i de nedlagte annullationspåstande, vil indklagedes kunder ikke lovligt, jf. Udbudsdirektivets artikel 11, kunne løfte deres udbudspligt ved at benytte delaftale 3 og delaftale 4. Konsekvensen af annulation er imidlertid ikke, at indklagede er forpligtet til at ophæve aftalerne og udbyde opgaverne på ny, jf. blandt UfR 2008.1331 Ø. Vælger indklagede ikke at opsigte delaftalerne, er der risiko for, at indklagedes kunder kan få den opfattelse, at de pågældende delaftaler fortsat lovligt kan benyttes med den konsekvens, at kunden bliver frigjort fra udbudspligten i medfør af Udbudsdirektivets artikel 11. Efter den 20. december 2009, hvor Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/66/EF af 11. december 2006 om ændring af kontroldirektiverne træder i kraft, vil konsekvensen af en sådan brug af delaftale 3 og delaftale 4 være, at kundernes aftaler er ugyldige, eftersom forudsætningerne for at friholde kunderne fra udbudspligten ikke er opfyldt, og kundernes aftaler derfor ikke har været udbudt.

Klageren har i lyset heraf en væsentlig retlig interesse i, at Klagenævnet for Udbud tager stilling til de nedlagte påstand 10 og 11, der efter klagerens opfattelse ligger inden for Klagenævnets kompetence.

Indklagede har erkendt, at hvis annullationspåstandene måtte blive taget til følge, kan indklagedes kunder ikke lovligt benytte de indgåede delaftaler.

Klagenævnet udtaler:

Ad påstand 1

Underkriteriet »CV« til delaftale 3 bedømmes efter udformningen af de produktspecifikke spørgsmål i udbudsbetingelserne ud fra oplysninger om

samtlige tilbudsgiverens medarbejdere i forskellige kategoriers uddannelsesniveau og gennemsnitlige branceerfaring.

Sådanne oplysninger er efter deres karakter alene egnet til at bedømme tilbudsgivernes generelle egnethed til at udføre opgaven, men er uden forbindelse med kontraktens genstand og uegnede til identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Indklagede har derfor handlet i strid med gennemsigtighedsprincippet og ligebehandlingsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved at anvende underkriteriet »CV« til tildelingskriteriet det økonomisk fordelagtige tilbud.

Påstanden tages til følge.

Ad påstand 2 og 5

Ordregiverens forpligtelse efter Udbudsdirektivets artikel 48, stk. 3, til at tage højde for dokumenterede tilsagn fra underleverandører om at stille de nødvendige ressourcer til rådighed for den økonomiske aktør vedrører bedømmelsen af tilbudsgiveres generelle tekniske og faglige formåen. Bestemmelsen angår derimod ikke bedømmelsen af de afgivne tilbud ud fra det valgte tildelingskriterium og har derfor ikke betydning for en stillingtagen til klagerens påstand 2 og 5.

Oplysninger om omfang af egenproduktion kan have forsyningsssikkerhedsmæssig betydning og kan således være et lovligt underkriterium ved anvendelse af tildelingskriteriet det økonomisk mest fordelagtige tilbud. Selvom ordregivere ved anvendelsen af et sådant kriterium muligt i visse tilfælde kan være forpligtet til at tage dokumenterede bindende aftaler om leverancer fra faste underleverandører i betragtning, er dette ikke aktuelt i denne sag. Klageren har således hverken i sit tilbud eller under sagens behandling for Klagenævnet påberåbt sig sådanne underleveranceaftaler. Der er herefter ikke grundlag for at fastslå, at fastsættelsen af et kriterium om egenproduktion i sig selv har været i strid med gennemsigtighedsprincippet og ligebehandlingsprincippet.

Delkriteriet »Omfang af egenproduktion«, til underkriteriet »Kompetencemæssig bredde«, som efter udbudsbetingelserne ville blive anvendt ved

bedømmelsen af tilbud på både delaftale 3 og 4, er imidlertid uklart, idet det ikke fremgår af udbudsbetingelserne, hvordan den procentangivelse af egenproduktion, der skal oplyses, skal beregnes. Trods tilbudsgivernes spørgsmål herom oplyste indklagede heller ikke herom inden udløbet af fristen for afgivelse af tilbud.

Ved på denne måde at fastsætte et uklart delkriterium har indklagede handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 og artikel 53.

Påstandene tages til følge.

Ad påstand 3

Indklagede har i udbudsbekendtgørelsen angivet, at der for så vidt angik delaftale 3 ville blive indgået 20-30 aftaler pr. region. I udbudsbetingelserne angives derimod, at der vil blive indgået 15-25 aftaler pr. region.

Ved på denne måde at skabe uklarhed om antallet af aftaler, der kunne forventes indgået, har indklagede handlet i strid med gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2.

Påstanden tages til følge.

Ad påstand 4 a – 4 c:

Den volumenrabat, tilbudsgiverne skulle oplyse, og som indgik ved bedømmelsen i henhold til underkriteriet »Rabat«, vedrører, som spørgsmål C1 vedrørende delaftale 3 og 4 er udformet, de ydelser/produkter, som der skulle oplyses en specifik pris på, og som dannede grundlag for vurderingen i henhold til underkriteriet »Pris«. Nettoprisen på de ydelser/produkter, som besvarelsen af spørgsmålene vedrørende kriteriet »Pris« i tilbuddene vedrører, vil dermed være afhængig af såvel den tilbudte volumenrabat som de indkøbte mængder. Ved en evaluering efter udbudsbetingelserne tages der ikke højde for dette forhold. Ved at anvende kriterierne »Pris« og »Rabat« som sket, har indklagede dermed ikke ved evalueringen vedrørende pris kunnet fastlægge, hvilke tilbud der var de mest fordelagtige.

For så vidt angår delaftale 4 har indklagede alene efterspurgt nærmere prisoplysninger vedrørende en begrænset del af de tryksager, som omfattes af den udbudte delaftale. Indklagede har dermed inden for den meget vide ramme, powerpointpræsentationen angiver for, hvilke produkter der omfattes af delaftalen, ladet det være op til tilbudsgiverne selv, hvilke tryksager de ville levere under aftalen, og hermed lade være omfattet af de rabatprocenter, som skulle angives i svarene på spørgsmål C1 og C2. De udvalgte tilbudsgivere kunne endvidere i kontraktperioden frit fastlægge den »laveste dagspris«, ud fra hvilken rabatterne skulle beregnes. Indklagede har således ikke ved vurderingen af svarene på spørgsmål C1 og C2 til delaftalen haft nogen oplysning om, hvilke produkter den enkelte tilbudsgivers svar omfattede, eller hvilke priser der ville danne grundlag for beregningen af rabatterne, udover produkterne og priserne omfattet af spørgsmål B4-B54. For delaftale 4's vedkommende er dette et yderligere forhold, der, som underkriterierne »Pris« og »Rabat« er anvendt, gør dem uegnede til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Påstandene 4 a og 4 b tages på den baggrund til følge.

Ad påstand 6

Kravspecifikationens miljøkrav til delaftale 4 og 5 vedrører efter deres ordlyd det papir, som er indeholdt i de tryksager, tilbudsgiverne skal kunne levere – og er altså ikke udtryk for et krav om, at den samlede tryksag, der leveres, er svane-, blomster-, FSC/PEFC-, eller ECF-mærket eller lever op til kravene i disse mærker eller er genbrugspapir. Den kriterieversion i Svanen, som der henvises til, indeholder herved konkrete krav til papir, som skal bære svanemærket. Kravene vedrørende svanemærkning af trykkerier, som der henvises til i spørgsmål D3 til delaftale 4, drejer sig derimod om tilbudsgivers opfyldelse af kriterierne for at opnå svanemærkning af selve trykkeriet. Delkriteriet »Miljømæssig kompetence« til underkriteriet »Kompetencemæssig bredde« må dermed forstås som relateret til tilbudsgivers generelle opfyldelse af det nordiske miljømærke Svanen i relation til selve trykkerivirksomheden.

Efter beskrivelsen i »Svanemærkning af Trykkerier, Kriterieversion 4.2« og »Baggrunddokument Miljømærkning af trykkerier, Kriterieversion 4« stilles der for at opnå svanemærkning af et trykkeri en række krav, der i al væsentlighed knytter sig til den måde, hvorpå produktionen generelt

tilrettelægges. Virksomhederne kan i den forbindelse opnå points for forureningsbegrænsende affaldshåndtering, energieffektiviseringer og – besparelser, generel anvendelse af miljøvenlige produkter i produktionen, herunder miljømærket eller genanvendt papir m.m.

Delkriteriet »Miljømæssig kompetence« til underkriteriet »Kompetencemæssig bredde« er dermed ikke forbundet med kontraktens genstand, og har ikke været egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Påstanden tages til følge.

Ad påstand 7

Det følger senest af Retten i Første Instans dom af 9. september 2009 i sag T-437/05, Brink's Security Luxembourg, mod Kommissionen, som vedrører den til Udbudsdirektivets artikel 41, stk. 2, svarende bestemmelse om begrundelsespligt i artikel 149, stk. 3, i forordning nr. 2342/2002 af 23. december 2002 om gennemførelsesbestemmelser til finansforordningen, som ændret ved Kommissionens forordning nr.1261/2005 af 20. juli 2005, at begrundelsen klart og utvetydigt skal angive de betragtninger, som ordregiveren har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at den kompetente ret kan udøve sin prøvelsesret (præmis 158). Klageren har hverken i e-mailen af 27. februar 2009 om tildelingsbeslutningen eller senere modtaget oplysninger, der giver klageren den krævede viden om grundlaget for indklagedes tildelingsbeslutning.

Påstand 7 tages derfor til følge.

Ad påstand 8-9

Henset til karakteren og grovheden af de overtrædelser af ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet, der er fastslået vedrørende påstand 1, 2, 4 a, 4 b, 5 og 6, tager Klagenævnet påstandene om annulation til følge.

Ad påstand 10-11

Indklagedes kunder kan efter Udbudsdirektivets, artikel 11, stk. 2, jf. artikel 1, stk. 10, jf. bekendtgørelse om fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter, § 3, stk. 1, afløfte deres forpligtelser til at foretage udbud efter direktivet ved at foretage indkøb m.v. gennem en indkøbscentral, der udbyder rammekontrakter i overensstemmelse med direktivets regler. Det er efter Udbudsdirektivets artikel 11, stk. 2, in fine, en forudsætning, at indkøbscentralen har overholdt direktivet.

Da en konstatering fra Klagenævnets side i overensstemmelse med påstand 10 og 11 af, at indklagedes kunder ikke kan afløfte deres udbudsforpligtelser ved at indkøbe under indklagedes delaftale 3 og delaftale 4, som er indgået i strid med direktivet, ikke vil have nogen indflydelse på den retsstilling, som allerede er gældende, afviser Klagenævnet disse påstande.

Herefter bestemmes:

Ad påstand 1

Indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved for så vidt angår delaftale 3 »Visuel kommunikation og design« at have fastlagt og anvendt underkriteriet »CV« til tildelingskriteriet det økonomisk mest fordelagtige tilbud, uanset at underkriteriet »CV« er et udvælgelseskriterium, der ikke er forbundet med kontraktens genstand, og ikke er egnet til identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Ad påstand 2

Indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved for så vidt angår delaftale 3 »Visuel kommunikation og design« at have fastlagt og anvendt delkriteriet »Omfang af egenproduktion« til underkriteriet »Kompetencemæssig bredde«, uanset at delkriteriet »Omfang og egenproduktion« ikke er forbundet med kontraktens genstand, og ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Ad påstand 3

Indklagede har handlet i strid med gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 ved at anføre antallet af leverandører pr. region forskelligt i udbudsbekendtgørelsen og udbudsbetingelserne (powerpoint-præsentationen), idet antallet af leverandører pr. region i udbudsbekendtgørelsen er anført til 20-30 leverandører og i udbudsbetingelserne til 15-25 leverandører.

Ad påstand 4 a

Indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved for så vidt angår delaftale 3 »Visuel kommunikation og design« at have fastlagt »Pris« og »Rabat« som selvstændige underkriterier, selvom disse kriterier ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Ad påstand 4 b

Indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved for så vidt angår delaftale 4 »Tryk og efterbehandling« at have fastlagt »Pris« og »Rabat« som selvstændige underkriterier, selvom disse kriterier ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Ad påstand 5

Indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved, for så vidt angår delaftale 4 »Tryk og efterbehandling« at have fastlagt og anvendt delkriteriet »Omfang af egenproduktion« til underkriteriet »Kompetencemæssig bredde«, uanset at delkriteriet »Omfang af egenproduktion« ikke er forbundet med kontraktens genstand, og ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Ad påstand 6

Indklagede har handlet i strid med ligebehandlingsprincippet og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 samt Udbudsdirektivets artikel 53 ved, for så vidt angår delaftale 4 »Tryk og efter-

behandling« at have fastlagt og anvendt delkriteriet »Miljømæssig kompetence« til underkriteriet »Kompetencemæssig bredde«, uanset at delkriteriet »Miljømæssig kompetence« ikke er forbundet med kontraktens genstand, og ikke er egnet til at identificere det økonomisk mest fordelagtige tilbud.

Ad påstand 7

Indklagede har handlet i strid med Udbudsdirektivets artikel 41, stk. 2, og gennemsigtighedsprincippet i Udbudsdirektivets artikel 2 ved ikke at oplyse om de karakteristika i de vindende tilbudsgiveres tilbud, der medførte, at disse tilbud blev vurderet som værende bedre end klagerens tilbud, uanset at klageren den 4. maj 2009 anmodede herom.

Indklagedes tildelingsbeslutninger af 26. februar 2009 vedrørende delaftale 3 »Visuel kommunikation og design« og vedrørende delaftale 4 »Tryk og efterbehandling« annulleres.

Påstand 10 og 11 afvises.

Indklagede, Statens og Kommunernes Indkøbsservice A/S, skal i sagsomkostninger til klageren, Remmer A/S, betale 60.000 kr., der betales inden 14 dage efter modtagelsen af denne kendelse.

Klagegebyret tilbagetales.

Katja Høegh

Genpartens rigtighed bekræftes.

Joan Bach
kontorfuldmægtig